

PROF. DR.
UĞUR ÖZGÖKER

KIBRIS AMERİKAN
ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRÜ

“SADECE 3,5 AYDA PROJELERİMİN YÜZDE 70’İNİ TAMAMLADIM”

30

Ekonomi Kıbrıs
Prestige
HAZİRAN 2018

Dünyada şu anda 6 milyon uluslararası öğrenci bulunuyor. Her bir öğrenci bulunduğu ülkeye ortalama 40 bin dolar bırakıyor. Bu rakamlar ile dünya ekonomisinde eğitim endüstrisi önemli yer kaplıyor. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ise her geçen gün açılan yeni üniversiteleri ve yükselen eğitim seviyesi ile eğitim adası olma yolunda ilerliyor.

Kuzey Kıbrıs'ın eğitim hedeflerini Kibris Amerikan Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Uğur Özgöker ile konuştuk.

“HER BAKIMDAN KIBRIS DAVASININ İÇİNDEYİM”

Kıbrıs sizin için ne ifade ediyor?

Bu soruyu rahmetli babam da çok duymuştu. Çünkü babam 16 yaşındayken, İngiliz pasaportuyla Kıbrıs'tan Türkiye'ye gelip, askeri liseye giriyor; hemen İngiliz vatandaşlığını yırtıp atıp Türkiye vatandaşlığına geçiyor. Tabi ki insanın doğduğu, büyüdüğü yere, köklerinin ait olduğu yerlere manevi bağının olması çok doğal. Hiç gitmese de, görmese de yine oraya karşı bir özlem, bağlılık hisseder.

Büyük devlet adamları Mustafa Kemal Atatürk gibi, Alparslan Türkeş gibi... Ki Alparslan Türkeş Kıbrıslıdır. Babamla Lefkoşa'da aynı ortaokulda beraber okumuşlar, daha sonra Türkiye'de birlikte askeri liseyi ve harp okulunu okumuşlar. Büyük devlet adamlarının;

doğdukları yerlere, köklerinin bulunduğu yerlere, ciddi bir özlem duyduklarını görüyoruz. Sizin doğup büyüdüğünüz yer hala sizinse, onun değerini anlayamıyorsunuz. Bir şeyin değerini kaybedince anlıyorsunuz. Dolayısı ile rahmetli babam bir kere buraları kaybedince; gerçi sonra kazandı “1974 Mutlu Barış Harekatıyla”; “Biz burayı elimizde tutacağız, kaybettiğimiz çok değerli bir şeyi yeniden bulmuş olduk, bunu bu sefer kaybetmeyeceğiz, biz bunun mücadelesini 40 yıldır verdik” demişti. Ben şimdi 3 aydır burada veriyorum bu mücadeleyi, ama daha önce Ankara ve İstanbul'da değişik platformlarda Kıbrıs mücadelesi veriyorduk.

Ayrıca ben uluslararası ilişkiler profesörüyüm. Benim mesleğim bu konuda; strateji, uluslararası güvenlik, Avrupa Birliği. Ben bu konularda 14 kitap yazdım. Harp Akademileri hocasıyım; şimdi ki adı Milli Savunma Üniversitesi'nde, albaylara, tüm kurmay heyetine dersler veriyorum. Avrupa Birliği, Nato, Birleşmiş Milletler, Kıbrıs

konularını ben anlatıyorum. Zaten manevi bağımlımda, mesleki bağımlı da var. Dolayısıyla ile Kıbrıs davasının gerek ekonomik, gerek stratejik, gerek siyasi içindeyim. 1989 yılından bu yana, Kıbrıs konusunda birçok panel, konferans, akademik organizasyon ve sosyal organizasyon düzenledim. Her bakımdan Kıbrıs davasının içindeyim.

“ÜNİVERSİTE İLE İLGİLİ BİRÇOK PROJEM VAR, SIRASIYLA DA HAYATA GEÇİRİYORUM”

Siz geldikten sonra neler değişti üniversitede? Neleri başardınız? Neleri hayata geçirdiniz?

Ben zaten Türkiye’deyken de Kıbrıs Amerikan Üniversitesi’nin mütevelli heyeti üyesiydim. Zaten burayı butik bir üniversite olarak kurduk. Girne Amerikan Üniversitesi ana üniversitemiz. Kıbrıs’ın en eski üniversitesidir. Dünyanın 7 ülkesinde de kampüsümüz var. 20 bin öğrencimiz var. Biz ikinci üniversiteyi bu bölgeye özellikle kurduk; yani Tapınak Şövalyeleri’nin, Kudüs krallarının, Kilikya Ermeni krallarının, Venedik krallarının, Osmanlı valilerinin hüküm sürdüğü, Kıbrıs’ın merkezinde olan, biz gelene kadar terk edilmiş olan, Kraliçe Victoria Caddesi’ne, Kıbrıs’ta elektriğin ilk geldiği caddeye kurduk.

Tam karşımızda Orta Doğu’nun ilk ayakkabı fabrikası vardır. Ne Türkiye’de 1955 yılında ayakkabı fabrikası vardı; ne İsrail’de, ne Ürdün’de, ne Suriye’de, ne de Suudi Arabistan’da vardı. Orayı da alıp restore etmek istiyoruz.

Yanımızdaki binayı Lefkoşa Belediyesi’nden aldık. Adanın, Lefkoşa’nın en eski otelidir. İçinde mevzii vardır, mevziyi de muhafaza edip Güzel Sanatlar Fakültesi yapacağız.

Güvenlik Komutanımızla konuştuk, askeri bölge içinde kalan Teresanta İtalyan Kız Lisesi’ni alıp, şu an harap bir yer, “Tasarım ve mükemmeliyet” merkezi yapmak istiyorum.

Listemde olan, “Türkçe Kamu Yönetimi ve Siyasal Bilimleri” kurmak istedik. Müracaat ettik ve çıktı. Bizde siyaset bilimi İngilizceydi; öğrenciler Türkiye’de ve KKTC’de sınava girdiğinde başaramıyorlardı, sorular Türkçe soruluyordu. Hedefim Türkçe bölümünü açmaktı, bunun onayını aldım.

Sol yanımızda Ermeni “Bohçalıyan Restaurant’ı vardı, Bohçalıyan ailesinindi, şimdi bir Türk işletiyordu. Burayı da dahil edip, “Aşçılık ve Gastronomi” programı açmak vardı kafamda, o proje de YÖK’ten

çıktı. Oraya da öğrenci alacağız.

Daha sonra Sürekli Eğitim Merkezi projem vardı, onu kurdum. Girne kapısından gelirken, 2 katlı bir ofis. İçinde akıllı tahtaları olan, alt katı tanıtım ofisi olan, değişik programları olan bir merkez. 2-3 günlük emlak programları, finans programları, strateji ve güvenlik programları, bankacılık-sigortacılık programları olan bir proje; onu hayata geçirdim.

Şimdi iki projem daha kaldı. Girne Amerikan Üniversitesi’nin bize tahsis ettiği 2 bina vardı; buraya televizyon, bir haber ajansı, bir gazete kurup, İletişim Fakültesi açmak. Türkiye ile temaslarımız oldu, oradan da müsbet bir talep gelirse buraya bir girişimimiz olacak.

Bir başka projem Dipkarpaz köyünde. 3000 dönümlük bir bal ormanını üniversitemize tahsis etti devlet, burada bilim kampüsü kurulması için. Malum burası Rum köyü, biraz da Türklere istihdam olanağı, eğitim olanağı sağlanacak. Çevre Türkleştirilecek, bizde bunu bir milli proje olarak kabul ettik ve Türkiye’den gelen suyun değerlendirilmesi için büyük bir yatırım yaptık oraya. Malum şu anda gelen suyun 3 te 1’i tekrar denize geri atılıyor, “Organik tarım, bahçe ve süs bitkiciliği, arıcılık” gibi ileride Ziraat Fakültesi’nin alt birimlerini kurmak istiyorum. Bunların YÖDAK’tan onayını aldık, YÖK onayını bekliyoruz. 2 sene sonra burası Ziraat Fakültesi olacak.

Bir başka proje de, bu bölge hem Güney Rum tarafının, hem Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin mahkeme bölgesi. Tüm bu çevreler avukat yazıhanesi. Victoria Kız Lisesi’ni alıp buraya Hukuk Fakültesi kurmak istiyoruz. Hukuk Fakültesi’nin altı şartını tamamladık.

Adalet Yüksek Okulu’nu kurduk 2 yıllık. Daha sonra YÖDAK’a “İngiliz Hukuk Sistemi’ni teklif ettik. KKTC’de İngiliz Hukuk Sistemi okutuluyor. Türk Hukuk Sistemini okuyanlar, burada avukatlık yapamıyorlar, fark derslerini vermesi lazım, baroya kaydolması lazım.

Bir sürü işlem gerekiyor. Halbuki buradan mezun olanlar, Kıbrıslı Türkler, Kıbrıs’ta, İngiltere’de, Kanada’da Mısır’da Yeni Zelanda’da, Güney Kıbrıs’ta, ABD’de avukatlık yapacaklar. Son projem bu.

Üniversitemizin konuşlandığı bu konumda, bu sokağı genişletip, Victoria Street “Işıklar Kenti” Lefkoşa’da ilk elektriğin geldiği bu caddeyi, İstanbul’un Rumeli Caddesi, Bağdat Caddesi, Ankara’nın Atatürk Bulvarı gibi, merkez haline getirmeyi istiyorum. Zaten 3.5 aylık rektörüm, projelerimin %70’ini tamamladım.

3

Ekonomi K
Prest
15 HAZİR

AMERICAN
UNIVERSITY OF CYPRUS

“EN ÖZEL PROJEM: GÜVENLİK VE SAVUNMA AKADEMİSİ”

Listenizin hala kalabalık olduğunu biliyoruz. İlk kez bizimle paylaşabileceğiniz başka bir projeniz var mı?

Bir tane çok özel projem var, bunu ilk olarak sizinle paylaşıyorum o zaman. Sürekli Eğitim Merkezi bünyesinde TASAM ile “Güvenlik ve Savunma Akademisi” oluşturmak istiyorum. Güvenlik biliyorsunuz artık çok önemli.

Güvenlik artık askeri güvenlik konseptinin dışına çıktı; iş güvenliğinden, gıda güvenliğine hayatın her alanına geldi. Biz “Güvenlik ve Savunma Akademisi” oluşturup; gerek online, gerek sürekli eğitim merkezinde, güvenliğin bütün dallarında sertifika eğitimi vermek istiyoruz. Bunların içinde askeri güvenlik de var, para militer gruplarda var, özel ordu teşkilatı da var. İşbirliği yaptığımız güvenlik şirketlerinden biri Katar Kraliyet Ailesini koruyor.

Güvenlik ve Savunma Akademisi'nin kurulması, askeri güvenlik, ekonomik güvenlik, siber güvenlik, bilgi güvenliği, gıda güvenliği, iş güvenliği dahil güvenliğin tüm alanlarında sertifika verebilecek; mesleki yeterlilik oluşturabilecek bir proje olacak. Kıbrıs'ta bunların tamamı ilk olacak.

“MAKAM BANA HİZMET ETMEYECEK. BEN MAKAMA HİZMET EDECEĞİM”

Biz sizinle Lefkoşa'da sokakta, bir cafede karşılaşabiliyoruz. Sokakta olmayı sevmenizin özel bir nedeni var mı?

Rektör halktan biridir. 24 yaşındaydım, üniversiteyi yeni bitirmiştım. İstanbul Üniversitesi Rektörü, ki o zaman İstanbul Üniversitesi Orta Doğu'nun en büyüğüdü, zaten Türkiye'de o zaman 19 tane üniversite vardı, oranın Halkla İlişkiler ve Tanıtım Müdürü yaptı beni. Ben o zaman Çapa dekanına, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi dekanına, Hukuk dekanına, rektör adına yazı yazıp rica ediyordum, onlar bana arz ediyordu.

70 yaşındaydı dekanlar, ben 24 yaşındaydım. Daha önce hep bölüm başkanlığı, ana bilim dalı başkanlığı, Araştırma Merkezi Müdürlüğü, Dekanlık; devlette de

danışmanlık, daire başkanlığı gibi hep idari görevim vardı. Bana makamlar basit geliyor.

İlk Rekabet Kurulunu ben kurdum; gümrük kanununu, gümrük birliği anlaşmasını ben imzalattım. Gümrük müsteşarlığında üst düzey görevlerde bulundum. Özelleştirme idaresinde, rekabet kurulunda, üst düzey görevlerinde bulundum..

Süleyman Demirel'in çok sevdiğim bir sözü vardır, “Mahkeme kadiya mülk değildir!” Ben Uğur Özgöker'im, ben rektör değilim, rektörlük yarın biter, ama Uğur Özgöker devam ediyor. Makam bana hizmet etmeyecek, ben makama hizmet edeceğim. Türkiye'de maalesef böyle bir durum yok. Herkes bir makam sahibi olayım, bana bir menfaati olsun, istiyor.. Ben halka, topluma bir menfaat sağlayayım. Bana o nedenle makam lazım.

Çünkü Uğur Özgöker'in kendi kişisel gücü yetmiyor; mali gücü yetmiyor, siyasi gücü yetmiyor. O makama, o imzaya sahipse yapabiliyor. Toplumla hizmet için makam kullanıyoruz. Dolayısı ile o makam yeteri kadar hizmet vermiyorsa ya da doyduysa başka bir makama geçiyoruz, oradan hizmet veriyoruz. Makamlar geçicidir, şahıslar kalıcıdır. Üniversite de Uğur Özgöker'e mülk değildir. Uğur Özgöker her zaman halkın hizmetindedir.

Harika düşünceler, tebrikler hocam.

Biraz da ekonomi diyelim... Şu an yaşanan döviz krizi sizce eğitim sektörünü nasıl etkiler?

Bu olaya KKTC üzerinden bakalım, KKTC'deki üniversiteler özel üniversiteler yani limited şirketler, yani ticari müesseler. Aslına bakarsak bunu fırsata çevirebiliriz. 3. ülkelerden gelen öğrencileri, fırsata çevirebiliriz. Daha önce çocuğun babası 1000 € gönderdiğinde, 4000 lira ediyorsa, şimdi çocuğun eline 5500 lira geçiyor. Bu cezbedici olabilir. Tabii bunu tanıtmamız lazım.

Gerek Türkiye'den gelen öğrenciler için, gerek Kıbrıslı öğrenciler için ise; hepimizin cebindeki para eriyor, dolayısı ile öğrencinin de, öğrenci velisinin de cebindeki para eriyor. Az önce söylediğim gibi Lefkoşa'nın ilk oteli olan yeri, belediye'den 1600 Pound'a kiraladık. İhale ilk açıldığında verdiğimiz teklifte pound 5 liraydı, şu an ortalama 6.5 lira. Bu bizim için de zarar. 12 yıl boyunca bunu her ay vereceğiz. Türkiye'den gelen öğrencilerin ailesinin geliri de sabit. Burada önceden Euro'ydu bütün ücretler. Öğrenciler de sıkıntı yaşıyordu. Biz geçen ay senato kararı aldık ve ücretleri Türk Lirası'na çevirdik. 4.45'ten; sonra da tamamen TL'ye döndük.

“GENÇLERİN YÜZDE YÜZÜ İŞ SAHİBİ OLACAK”

Son olarak gençlere ne önerirsiniz?

Ben diyorum ki gençlerin %100'ü iş sahibi olacak. Ama %30'u istediği işin sahibi olamayacak. Siz iletişim mezunusunuz, gazetecisiniz, siz başarılısınız. Adam gidiyor makine mühendisliğinden mezun oluyor, bakkal dükkanı açıyor. Halbuki yazık, o kadar okuduğu tahsil boşa gidiyor. Adam 6 yıl tıp doktorluğu okuyor, gidiyor otomobil galerisi açıyor, bu bence başarısızlık. Para kazansa da başarısızlık. Para araçtır; yaptığı işte başarılı ve mutlu olmak amaçtır.

Bu yüzden, kendinizi çok yönlü yetiştireceksiniz. Hukuk okuyacaksın, iyi bir avukat olabilirsin ama kendini iktisatta da geliştireceksin. Ekonomi bilmeden hiç bir şey yapamazsın; makine mühendisi de olamazsın, kimya mühendisi de olamazsın, iletişimci de olamazsın. Her şey ekonomiye dayanıyor.

Networkünüz olacak, networkünüz olmazsa bunu gösteremezsen, bilgini, becereni başkasına gösteremezsin, seni keşfedemeyebilirler. Keşfedemezlerse bilgin, becerin, eğitimin boşa gider. Hem mutsuz olursun, hem toplum senin gibi bir cevheri kaybeder. Sosyal çevren ne kadar iyiyse seni bulurlar, hem sen kazanırsın, hem toplum kazanır. "Win win" yani..

Herkes başkasını rakip olarak görüyor, hayır! Biz toplum olarak birlikte zenginleşiriz. Yoksa birey olarak yaşasan, gömleği kendin dikmiyorsun, cep telefonunu üretmiyorsun, hadi gömleğini diktin, dergi çıkaramazsın, dolayısı ile kendi işini çok iyi yapacaksın, sosyal çevren çok iyi olacak, sosyal çevren sendeki cevheri keşfedecek.

Az önce söylemiştiniz, kafede görürsünüz beni. Bu zenginliktir. Mercedes makam araban olabilir, bir gün de dolmuşa bin, yüzüne bakmayacağı adam sana bir fikir söyler, hayatta aklına gelmez. Çünkü o adam hayatın tokadını yemiştir. Tecrübe denilen olay "hayatta yediğin kazıkların bileşkesidir." O adam hayatın sillesini yemiştir, sen kulelerde yetişmişsindir, çevreye çıkmamışsındır, bir şey söyler senin hayatını kurtarır, belki gelecek bir felaketten kurtarır. Dolayısı ile sosyalleşmekten vazgeçmeyeceksiniz, kendi işinizde çok iyi olacaksınız, bunu birlikte yapacaksınız!

Uğur Özgöker Kimdir?

Şöyle başlayayım; 1963 yılında babamın görevi nedeniyle Paris'te doğdum. Babam NATO'da subaydı. Ben kendimi şöyle tanımlıyorum; anne tarafından anneannemin babası Lefkoşalı, baba tarafım tamamen Mağusalı. Ben kendimi tamamen bir Kıbrıslı; uzun yıllar Kıbrıs dışında yaşamış, Kıbrıs dışında doğmuş, Kıbrıs dışında eğitim görmüş; fakat gönlü hep Kıbrıs'ta olmuş, bir Kıbrıslı olarak görüyorum.

Ankara ve İstanbul'da eğitimlerimi tamamladım, çalıştım, hem bürokrasi de hem çeşitli üniversitelerde görev aldım. Ama hep Kıbrıs derneklerinin, Kıbrıs davasının içinde oldum. Mesela 1946 yılında kurulmuş olan babamın amcasının oğlu Dr. Burhan Nalbantoğlu tarafından kurulmuş olan "Kıbrıs Türk Kültür Derneği'nin" en genç yönetim kurulu üyeliğini yaptım. Daha sonra Kıbrıs Kültür Eğitim Derneği'ni kurdum, genel başkanlığını yaptım, hala devam ediyorum. Daha sonra rahmetli Denktaş'ın telkinleriyle Türk Kıbrıs Ticaret Odası'nı kurdum. İstanbul'da halen bu görevlerime devam ediyorum. 2010-2011 dönemindeki Girne Amerikan Üniversite'sinde 14 aylık hocalık görevim dışında Kıbrıs'ta daimi kalmışlığım yoktu. Bu yılın Ocak ayında Kıbrıs Amerikan Üniversitesi'ne rektör olarak atandım 3 seneliğine. Daha önce Ankara ve İstanbul'da yaşadım, fakat gönlüm hep Kıbrıs'ta oldu, Kıbrıs'ı hiç bırakmadım.